

HELSINKI-SEURA • HELSINGFORS-SAMFUNDET

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2014

Vuosi 2014 oli Helsinki-Seuran 80. toimintavuosi ja samalla erityinen juhlavuosi, jonka puitteissa ja teeman mukaisesti järjestettiin juhluvuoden toimintaa. Vuonna 1934 perustetun seuran tavoitteena on levittää tietämystä Helsingistä ja vaalia Helsingin kaupunkikulttuuria. Seuran huomion kohteina ovat kaupungin menneisyys sekä nykypäivän ja tulevaisuuden kehittämiskysymykset. Seura pyrkii tarkastelemaan Helsinkiä kokonaisuutena, korostaen sen erityisasemaa maan pääkaupunkina.

Seura haluaa herättää keskustelua kaupungista, niin kaupunkisuunnittelusta kuin kaupunkikulttuuristakin. Keinoina ovat yhteydenotot päätöksentekijöihin ja virkamiehiin, kirjelmät ja osallistuminen julkiseen keskusteluun. Tavoitetaan Seura toteuttaa julkaisemalla kirjallisuutta sekä järjestämällä esitelmä- ja muita yleisötilaisuuksia Helsingin historiasta ja kaupungin kehittymisen kannalta ajankohtaisista kysymyksistä. Lisäksi jäsenille järjestetään säännöllisesti tutustumiskäyntejä ja retkiä.

Seura on jatkanut yhteydenpitoa tukholmalaisen sisarjärjestönsä Samfundet S:t Erikin kanssa, jonka yhteisöjäsen Helsinki-Seura on.

JÄSENTOIMINTA

Toimintavuoden 2014 aikana seura järjesti runsaasti juhluvuoden teeman ”Meidän Helsinki” mukaisesti. Alkuvuonna järjestettiin kolmeen eri kaupungin osaan jalkautuva luentosarja ”Meidän Helsinki”, yhteensä 7 jäsenvierailua, juhla-kirjan esittely- ja luentotilaisuuden H:gin Yliopistolla, lounastilaisuuden myös juhluvuotta viettävän Kosmos-ravintolan kanssa, kuusiosaisen luentosarjan Kansallisarkiston kanssa yhteistyössä, kirjanmyyntitilaisuuksia toimistolla sekä glögitilaisuuden. Seura oli myös mukana Helsinki-päivässä. Jäsenkirje postitettiin viisi kertaa. Sähköpostiosoitteen ilmoittaneille kirje lähetettiin sähköpostitse. Heille lähetettiin myös 3 kertaa vuoden aikana tiedote muiden tahojen järjestämästä ohjelmasta, joka tuki aihepiiriltään seuran toiminta-ajatusta.

Tutustumiskäynnit

4.2. Mannerheim-museo

Vuoden ensimmäinen jäsenistölle tarkoitettu tutustumisvierailu järjestettiin Mannerheim-museoon. Osallistujia oli lähes 50, joten vierailu tehtiin kahden oppaan johdolla, joista toinen oli museon amanuenssi Kristina Ranki. Seura vastasi tutustumiskäynninkuluista (pääsymaksu + oppaiden palkkiot).

12. ja 14.5. Kolmen yön ihme – näyttely

Helsingin Kaupungintalon Virka Galleriassa oli esillä Helsingin suurpommituksista ja kaupungin

pelastaneesta ilmatorjunnasta helmikuussa 1944 kertova näyttely Kolmen yön ihme. Seura järjesti näyttelyyn kaksi vierailua. 12.5. Seuran puheenjohtaja Martti Helminen ja 14.5. Kari Kurppa Ilmatorjuntamuseosta toimivat oppaina. Molemmat oppaat olivat olleet mukana näyttelyn suunnittelussa. Vierailuille osallistui yhteensä noin 30–40 henkeä.

16.9. Kävelykierros Kalliossa

Helsinki-Seuran syyskauden ensimmäisen jäsenretki oli kävelykierros, joka vei kuulijat 1900-luvun Kallioon ja Sörnäisiin. Kierroksella tutustuttiin kodittoman, mutta lahjakkaan J. K. Harjun muistelmiin autenttisilla paikoilla. Kävelyoppaana toimi Harjun tuotantoon perehtynyt folkloristi Heli Paakkonen. Tunnin mittaisella kierroksella oli mukana noin 25 jäsentä. Seura maksoi oppaan palkkion ja jäsenistölle kävely oli maksuton.

9.10. Diakonissalaitos

Seura järjesti lokakuussa vierailun Diakonissalaitokselle, jossa tutustuttiin kirkkosaliin, Aurora-saliin sekä uudistuneen Diamus-museon perusnäyttelyyn ”Minä olen, koska sinä olet”. Oppaana toimi Helsinki-Seuran edellinen toiminnanjohtaja ja nykyinen museonjohtaja Jaana af Hällström. Vierailulle osallistui 25 jäsentä.

2.12. Lapinlahdensairaala

Helsinki-Seura avasi jäsenilleen kiistanalaisen ja kunnostusta vaille olevan sairaalan ovet yhteistyössä Pro Lapinlahti ry:n kanssa. Tilaisuudessa kuultiin puheenjohtaja Katja Liuksialaa ja sairaalan hyvin tuntenutta arkkitehtia, jonka jälkeen jäsenistö sai tutustua osaan sairaalan tiloista. Osallistujia vierailulla oli yli 50 jäsentä.

11.12. Maanalainen Kansallismuseo

Helsinki-Seura järjesti vierailun Kansallismuseon maanalaisiin tiloihin, joita on viime vuosina louhittu Musiikkitalolta Cygnaeuksenkadulle saakka. Oppaanamme toimi arkkitehti Tomi Nikander. Kansallismuseo kiinnosti lähes 40 jäsentä. Seura maksoi sisäänkäynnin museoon.

3.12. Glögivilaisuus ja taidenäyttely seuran toimistolla

Jäsenille järjestettiin tilaisuus tutustua seuran toimistoille pystytettyyn taiteilija Witold Forsténin näyttelyyn glögivilailisen äärellä. Samalla oli mahdollisuus keskustella johtokunnan jäsenten kanssa. Toimistolla kävi kymmenisen jäsentä.

LUENTOSARJAT

Juhlavuoden Meidän Helsinki – tilaisuudet

Seura avasi vuoden järjestämällä kolmiosaisen luentosarjan, jossa kolmen eri kaupunginosan vierailevat puhujat esitelmöivät oman elinalueensa otsikolla. 30.1. järjestettiin Sörnäisissä Kinaporin palvelukeskuksessa tilaisuus, jossa puhujina olivat tietokirjailija Raija Tervomaa otsikolla Minun Helsinki ja Helsinki-Seuran puolesta Martti Helminen puhui aiheenaan Minun Kallioni. 11.2. Kulttuurikeskus Caisan juhlasalissa Kaisaniemessä puhui Hakunilan kansainvälisen

yhdistyksen toiminnanjohtaja Burhan Hamdon aiheesta Minun Helsinki ja professori Laura Kolbe otsikolla Minun kansainvälinen Helsinki. 25.3. Oulunkylässä järjestettiin Oulunkylän Seurahuoneella tilaisuus, jossa emerituskirkkoherra ja rovasti Heikki K. Järvinen esitelmöi aiheesta Minun Helsinki ja FT Samu Nyström otsikolla Minun Oulunkyläni. Tilaisuuksissa oli myös seuran kirjamyypintipiste. Kaikille avoimet tilaisuudet vetivät väkeä parhaimmillaan yli 60 henkeä.

Juhlavuoden luentosarja 15.10.–19.11.

Juhlavuoden luentosarja *Helsingin vanhat vähemmistöt, oleellinen osa pääkaupunkia* järjestettiin yhteistyössä Kansallisarkiston kanssa. Luentosarjassa käsiteltiin pääosin kansallisia vähemmistöjä.. Luentosarja sai erittäin suuren suosion. Suurelle yleisölle avointa luentosarjaa oli parhaimmillaan seuraamassa mukana yli 170 henkilöä. Luennoitsijoina aiheineen olivat: FT Veronica Shenshin (venäläiset), VTT Laura Ekholm (juutalaiset), FT Annette Forsén (saksalaiset), professori Panu Pulma (romanit), Kunniapuheenjohtaja Okan Daher (tataarit) sekä Helsingin uusista vähemmistöistä kertoi apulaiskaupunginjohtaja Pekka Sauri. Jokaista luentokertaa varten arkisto kokosi viikon teeman mukaisen asiakirjanäyttelyn. Seuralla oli arkiston aulassa myös julkaisujen myyntipöytä

JULKAISUTOIMINTA

Juhlakirja

Meidän Helsinki – Kahdeksan ikkunaa kotikaupunkiin – juhluvuoden kirja ilmestyi 8.4. Seuran 80-vuotisjuhlatilaisuudessa. Kirjan toimittivat Anja Kervanto Nevanlinna ja Sauli Seppälä. Kirjassa on kahdeksan lukua, joissa eri kirjoittajat tarkastelevat aikakautta omaan persoonalliseen tyyliinsä. Teoksen ansio on pääosin ennen julkaisemattomat valokuvat. Toimittajien lisäksi kirjoittajina ovat Martti Helminen, Maunu Harmo, Matti Klinge, Laura Kolbe, Marjaana Niemi ja Jussi Nuorteva. Kirjasta otettiin 500 kappaleen painos. Kirja kuuluu sarjaan Entisaikain Helsinki järjestysnumerolla XX.

Kirjan tiimoilta järjestettiin 7.5. Helsingin yliopiston Runeberg-salissa luentotilaisuus, jossa professori Matti Klinge puhui otsikolla Meidän Helsinki. Tilaisuudessa myytiin juhlakirjaa ensimmäisen kerran. Luento järjestettiin yhteistyössä Yliopiston Alumnit-järjestön kanssa. Paikalla oli noin 30 henkilöä.

Muuta

Seuran julkaisuja on voinut ostaa yleisötilaisuuksissa ja seuran verkkosivujen kautta.

SEURAN JUHLAVUODEN ERITYISTOIMINTA

8.4. juhlatilaisuus

Seuran 80-vuotis vastaanotto järjestettiin vuosikokouksen jälkeen 8.4. Vanhan raatihuoneen Empire-salissa. Kutsu juhliin oli lähetetty noin 500 jäsenelle ja kutsuvieraalle. Juhlavieraita oli noin 150.

Juhlaan oli toivottamassa tervetulleeksi kaupunginjohtaja Jussi Pajunen ja johtokunnan puheenjohtaja. Juhlapuhujina olivat seuran johtokunnan puheenjohtaja Martti Helminen, valtuuskunnan puheenjohtaja Anja Kervanto Nevanlinna sekä kaupunginjohtaja Jussi Pajunen. Tilaisuudessa julkistettiin Meidän Helsinki – kirja, joka ojennettiin kaupunginjohtajalle. Juhlavuoden kunniaksi nimettiin kolme uutta kunniajäsentä: kaupunginjohtaja Jussi Pajunen ja pitkäaikaiset Helsinki-Seuran vaikuttajat Margareta Muthreich ja Maunu Harmo. Vieraita viihdytti Seuran valtuuskunnan jäsen Mikko-Olavi Seppälän laulesitys. Lopuksi vieraila oli mahdollisuus seurusteluun ja buffet- ruokailuun. Helsingin kaupunki tarjosi juhlatilan ja tarjoilun Helsinki-Seuralle.

Helsinki-päivä 12.6.

Helsinki-Seuran aloitteesta on jo yli 50 vuotta vietetty kaikkien helsinkiläisten yhteistä päivää, jolloin juhlistetaan Helsinkiä. Seura avasi kirjamyyntipöydän ravintola Kosmoksen terassilla klo 13–17. Ravintolan edustalta lähti neljästi tasatunnein kaikille kaupunkilaisille tarkoitettu asiantuntijavetoinen kävelykierros. Vetäjinä olivat Heli Paakkonen, Pia Itonen, Martti Helminen ja Sauli Seppälä. Sää ei suosinut päivää, vaan se oli koko kesän kolein päivä. Osallistuja sateisessa ja myrskyisessä säässä oli niukasti.

30.8. lounas ravintola Kosmoksessa

Helsinki-Seura järjesti yhteistyössä ravintolan kanssa kolmen ruokalajin lounaan legendaarisessa ravintola Kosmoksessa, jossa ruokalista ja ajan henki olivat vuoden 1934 mukaisia. Yksitystilaisuudessa juhlintiin seuran 80-vuotis taivalta ja ravintolan 90-vuotismerkkipäivää. Ruokailijat maksoivat lounaansa itse, mutta seura tarjosi ajan henkeen sopivaa musiikkia. Osallistujia oli noin 50.

VIESTINTÄ JA TIEDOTUS

www.helsinkiseura.fi. Seuran verkkosivujen uudistusprojekti aloitettiin loppuvuonna ja se on aikomus saattaa valmiiksi seuraavan vuoden aikana.

Facebook. Seuralla on ollut mukana Facebookissa syksystä 2009. Facebook-ryhmässä oli vuoden lopulla 300 jäsentä.

Seuran esite. Keväällä 2011 valmistunutta A5-kokoista esitettä on jaettu keskustan kirjastoissa ja

luentotilaisuuksissa sekä postitettu kirjatilausten yhteydessä.

Epressi. Seura kokeili yhteistyötä Epressi-nimisen jakelu- ja tiedotuskanavan avulla. Päätöstä yhteistyö jatkamiseksi ei ole sovittu.

JÄSENET

Seurassa oli kertomusvuoden päättyessä 476 jäsentä. (vuonna 2013 oli 437), joista 21 on vakinaista jäsentä ja viisi kunniajäsentä..

Juhlavuoden kunniaksi seura nimesi kolme uutta kunniajäsentä: kaupunginjohtaja Jussi Pajunen, valtuuskunnan jäsenet Maunu Harmo ja Margareta Muthreich. Nuorisojärjestönä seuraan kuului Eteläsuomalainen Osakunta

Jäsenmaksun suuruus oli 20 € vuosijäseniltä, 200 € yhteisöjäseniltä ja 20 € nuorisojärjestöiltä sekä 340 € vakinaisilta jäseniltä kertaluontoisesti. Verkkosivustolla on jäseneksi liittymislomake. Uusille jäsenille annettiin liittymislahjaksi seuran julkaisu: Sakari Topeliuksen Sydän on hyvä – kirja.

HALLINTO

Vuosikokous

Seuran sääntömääräinen vuosikokous pidettiin 8. huhtikuuta tunti ennen vuosijuhlaa. Kokouksen puheenjohtajana toimi kunniajäsen Kauno G. Honkanen. Kokoukseen osallistui noin 30 henkeä

Valtuuskunta

Seuran valtuuskuntaan kuuluu 24 jäsentä, joista vuosittain kolmannes on erovuorossa.

Valtuuskuntaan kuuluivat vuonna 2014 seuraavat henkilöt:

Eroavuorossa vuonna 2015: arkkitehti Stephan Horn, diplomi-insinööri Liisa Larjamo, dosentti Anja Kervanto Nevanlinna, professori Henrik Meinander, pääjohtaja Jussi Nuorteva, arkkitehti Liisa Tarjanne, erikoistutkija Lauri Tykkyläinen ja arkkitehti Ann-Marie Wangel.

Eroavuorossa 2016: filosofian maisteri Pauli Kruhse, dosentti Mikko-Olavi Seppälä, valtiotieteiden kandidaatti Matti Nukari, filosofian tohtori Alexandra Ramsay, filosofian tohtori Marja-Liisa Rönkkö, arkkitehti Kaija Santaholma, arkkitehti Yrjö Sormunen ja toimitusjohtaja Risto Välttilä.

Eroavuorossa vuonna 2017: lääketieteen lisensiaatti Pia Fagerudd, filosofian maisteri Jaana af Hällström, professori Marjaana Niemi, taiteilija Witold Forstén, valtiotieteiden kandidaatti Maunu Harmo, arkkitehti Pia Ilonen, valtiotieteiden maisteri Arja Kosonen, filosofian maisteri Margareta Muthreich.

Valtuuskunnan puheenjohtajana toimi Anja Kervanto Nevanlinna ja varapuheenjohtajana Maunu Harmo. Valtuuskunnan sihteerinä toimi Katja Tikka. Valtuuskunta kokoontui kertomusvuonna kaksi kertaa, kerran syys- ja kerran kevätkaudella. Kevätkokous järjestettiin 24.3 KSV:n näyttelytila Laiturilla, jossa isäntänä toimi KSV:n tiedotuspäällikkö Heikki Mäntymäki. Syyskokous pidettiin 28.10 Forum Viriumin tiloissa jossa isäntänä toimi erityisasiantuntija Eero Waronen.

Johtokunta ja virkailijat

Seuran johtokunnan jäseninä ovat kertomusvuonna toimineet erikoistutkija Martti Helminen (puheenjohtaja), filosofian maisteri Pia Österman (varapuheenjohtaja), amanuenssi Antti Aaltonen, arkkitehti Jukka Kosonen, HuK Elina Maaniitty, sosiaaliohjaaja Oki Laakso ja museolehtori Sauli Seppälä. Johtokunta kokoontui kertomusvuonna 10 kertaa.

Seuran sihteerinä ja toiminnanjohtajana on toiminut FM Katja Tikka.

Kirjanpito

Seuran kirjanpitäjänä on toiminut Sami Ketomäki, Link Consulting Oy.

Toiminnantarkastaja

Seuran toiminnantarkastajana on kertomusvuonna toiminut FM Magdalena af Hällström ja varatoiminnantarkastajina Margit Karjala.

Talous ja toimitilat

Helsinki-Seura sai kertomusvuonna Helsingin kaupungilta toiminta-avustusta 16 370 euroa. Seuran talous ilmenee erillisestä tilinpäätöksestä, jonka tulos on 0,00 euroa.

Seuralla on toimisto- ja kirjavarasto osoitteessa Runeberginkatu 6b B 20.

Helsingissä, helmikuun 11.2. päivänä 2015

Martti Helminen
puheenjohtaja

Sauli Seppälä
varapuheenjohtaja

Katja Tikka
toiminnanjohtaja